

## Beslut

---

efter tillsyn i den fristående grundskolan Södra  
skolan i Kalmar kommun

Södra skolan i Kalmar AB  
tomas.eriksson@cis.se  
eva.egrenius-cegrell@sodraskolan.se

2011-06-23  
2 (12)  
Dnr 44-2010: 2689

## Tillsyn i den fristående grundskolan Södra skolan

### Helhetsbedömning och beslut

---

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som huvudmannen för Södra skolan skickat in samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Enligt nationell statistik i form av slutbetyg för tidigare läsår samt utifrån betygskataloger under innevarande läsår når eleverna i Södra skolan målen för utbildningen. Skolan måste dock vidta åtgärder så att samtliga lärare har utbildning för den undervisning de bedriver.

Informationen till elever och föräldrar i form av individuella utvecklingsplaner behöver förbättras och lärarnas möjlighet att få stöd i sin betygssättning måste säkerställas.

Skolans rektor har god kännedom om lärarnas undervisning och det finns rutiner för utvärdering av utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet behöver dock innehålla fler sammanställningar av skolans kunskapsresultat.

Eleverna har en studiemiljö som ger möjligheter att fokusera på inläring och skolans plan mot kränkande behandling motsvarar till stora delar författningens krav. Det är likväl angeläget att den kartläggning som görs i samband med upprättandet av skolans plan mot kränkande behandling omfattar alla riskområden som kan finnas.

### Skolinspektionen har i tillsynen av Södra skolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen uppfyller inte författningens krav (1 a kap. 8 § förordning om fristående grundskolor, 7 kap. 2 § grundskoleförordningen, 9 kap. 2 § skollagen).

2011-06-23 (12)

Dnr 44-2010: 2689

- Rektorn behöver vidta åtgärder för att öka likvärdigheten i betygssättningen (9 kap. 2 § skollagen, Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg samt 2,8 Rektors ansvar).
- Skolans plan mot kränkande behandling upprättas inte enligt författningarnas krav (14 a kap. 8 § skollagen).
- Skolan erbjuder inte språkval i enlighet med författningarna (9 kap. 2 § skollagen).
- Södra skolan ger utbildning utifrån särskolans kursplaner utan att ha tillstånd för detta (9 kap. 2 § skollagen).

**Skolinspektionen har i tillsynen av Södra skolan identifierat följande förbättringsområden som bör åtgärdas**

- Skolans personal har inte utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver (9 kap. 2 § skollagen).
- Rektorn tar inte tillräckligt ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå de nationella målen (9 kap. 2 § skollagen, Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94 1 Den enskilda skolans utveckling och 2.8 Rektors ansvar).

Bedömningarna redovisas i bilaga 2

Huvudman och rektor har ansvar för att skolans brister åtgärdas och att åtgärder vidtas inom de områden som behöver förbättras. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast 23 september 2011.

Beslutet är fattat utifrån de bestämmelser som gällde vid beslutstillfället. Uppföljning av detta beslut kommer dock att ske efter de skolförfattningar som börjar gälla den 1 juli 2011. Vid bedömningen av vidtagna åtgärder kommer därför hänsyn tas till hur författningarna eventuellt har ändrats.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredarna Robert Holmblad, Sofia Lindstrand samt Yvonne Hoffmann.

**På Skolinspektionens vägnar**

Allan Westerdahl  
Enhetschef

Anders Kennberg  
Undervisningsråd/föredragande

2011-06-23 (12)

Dnr 44-2010: 2689

**Kopia till**

Kalmar kommun

**Bilagor:****Bilaga 1** Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan**Bilaga 2** Tillsynsprotokoll och bedömningar för Södra skolan

## Allmänt om tillsynen

---

Skolinspektionen genomför tillsyn i Kalmar kommun under läsåret 2010/2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Södra skolan den 23–24 mars 2011.

Huvudmannen för Södra skolan får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar av skolan redovisas. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister. Tidpunkt för detta anges i beslutet. Tillsynen av fristående grundskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

**Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.**

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från Södra skolan och huvudmannen, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorn, lärare och elever respektive föräldrar samt elevhälsoteamet, inklusive skol-sköterskan och företrädare för huvudmannen. Även annan information om skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Elever, lärare och föräldrar har också besvarat Skolinspektionens enkät som delvis har använts som underlag.

Huvudmannen har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i beslutet.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Kalmar kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Enligt representanten för Kalmar kommun inbjuds samtliga skolor inklusive Södra skolan till kommunen en gång per år för att bl.a. diskutera ersättning och budgetfrågor. Under innevarande år inbjuds de fristående ytterligare en gång med anledning av den nya skollagen. Kommunen har också samverkan med Södra skolan tillsammans med de övriga fristående skolorna i olika pedagogiska projekt, t.ex. ”skapande skola och läsa-skriva-räkna”. Södra skolan deltar inte i kommunens kvalitetsarbete förutom att kommunen begär in skolans årsredovisning.

Sedan februari 2011 har Södra skolan en integrerad särskoleelev från Kalmar kommun. Se vidare under bedömningspunkterna nedan.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Tillsyn](http://www.skolinspektionen.se/Tillsyn)).

## Beskrivning av Södra skolan

**Tabell 1.:** Antal elever på Södra skolan

| Södra skolan              | Antal elever |
|---------------------------|--------------|
| Fristående grundskola 6–9 | 274          |

Källa: Skolans egna uppgifter 2011-03-23

Södra skolan ligger i de centrala delarna av Kalmar kommun. Byggnaden är tidigare en del av Linnéuniversitetet men är sedan 2006 ombyggd och anpassad till Södra skolans verksamhet. Skolan delar verksamheten med andra företag och med delar av Linnéuniversitetet.

Eleverna äter i Linnéuniversitetets restaurang och använder även universitetets idrotts-sal cirka tio minuters promenad från skolan.

Skolverket godkände Södra skolan som en fristående grundskola för årskurserna 7-9 genom beslut (dnr 43-2005:960) 2006-01-04. Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag samt får anordna provning och utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet.

Enligt beslut från Skolinspektionen 2009-02-02 (dnr 43-2008: 1166 och 31-SV2008:703) fick Södra skolan rätt till utökning med årskurs 6.

Huvudman för skolan är sedan 2008-11-21 Södra skolan i Kalmar AB med organisationsnummer 556696-6031. Beslut med dnr 47-2008:2370, om byte av huvudman fattades av Skolinspektionen vid nämnda datum. Tidigare huvudman för skolan var CIS Kalmar AB.

Verksamheten vid Södra skolan startade läsåret 2006/2007 och omfattade årskurserna 7–9. Lsåret 2010/2011 utökades skolans verksamhet med årskurs 6. Skolan följer läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94.

Skolan hade vid tillsynsbesöket 274 elever. Samtliga elever är folkbokförda i Kalmar kommun.

## Tillsynsprotokoll för Södra skolan

---

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

### Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

☐

### Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

☒

Lärarnas bedömning och utvärdering

☒

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

☒

### Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

☐

Tillit till elevens förmåga

☐

Trygghet och studiero

☒

### Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

☐

Undervisningstid och val

☐

Särskilt stöd

☐

Avgifter

☐

Rektors beslutsfattande

☐

Huvudmannaskap och tillstånd

☒

Stabilitet

☐

## **Bedömningar och motiveringar**

---

### **Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**

#### **Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag**

##### **Bedömning:**

Skolans personal har inte utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver

##### **Författningsstöd:**

9 kap. 2 § skollagen

##### **Motivering:**

En fristående grundskola ska enligt skollagen använda lärare som har en utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver dock med undantag då personer med sådan utbildning inte finns att tillgå.

Av de inkomna dokument från skolan som granskats framgår att flera lärare inte har avslutat sin lärarutbildning och det finns också lärare som inte har utbildning för den undervisning de bedriver.

### **Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**

#### **Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag**

##### **Bedömning:**

De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen uppfyller inte författningens krav.

##### **Författningsstöd:**

1 a kap. 8 § förordning om fristående grundskolor

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

9 kap. 2 § skollagen

##### **Motivering:**

Av de individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som granskats framgår att de inte alltid grundar sig på elevens utveckling i relation till målen i läroplanen och kursplanerna. Av flera individuella utvecklingsplaner framgår att de innehåller betendemässiga mål och uppmaningar i form av "ta med skrivmaterial till lektionen" i stället för beskrivningar som kan relateras till läroplan och kursplaner.

De exempel på skriftliga omdömen som redovisas är korta och beskriver mestadels vilka områden som är genomförda men saknar tydlig information om elevens kunskaper i relation till de nationella målen. I Skolverkets allmänna råd betonas vikten av att i de skriftliga omdömena lyfta fram elevens utvecklingsmöjligheter i syfte att stimu-

lera till fortsatt lärande. Granskningen av skolans dokumentation visar dock större förekomst av formuleringar som betonar elevens ökade behov av eget ansvar istället för beskrivningar som kan stimulera till fortsatt lärande.

Se vidare Skolverkets allmänna råd om Individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen.

### **Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**

#### **Bedömningsområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering**

##### **Bedömning:**

Rektorn tar inte tillräckligt ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå de nationella målen

##### **Författningsstöd:**

9 kap. 2 § skollagen

Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, (Lpo) 94 1 Den enskilda skolans utveckling och 2.8 Rektors ansvar

##### **Motivering:**

Tillsynen visar att det finns strukturer och rutiner för att ta fram underlag för ett kvalitetsarbete och det särskilda stöd som finns utvärderas kontinuerligt. Det saknas dock sammanställningar på skolnivå av kunskapsresultat förutom resultaten från de nationella proven. Det finns således inga resultat i samtliga ämnen som eleverna undervisas i. Detta innebär att det saknas analys som kan leda till beslut om prioriterade åtgärder i syfte att nå en högre måluppfyllelse.

### **Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**

#### **Bedömningsområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering**

##### **Bedömning:**

Rektorn behöver vidta åtgärder för att öka likvärdigheten i betygssättningen.

##### **Författningsstöd:**

9 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg och 2.8 Rektors ansvar

**Motivering:**

Av intervjuer med lärare och rektor framgår att det finns behov av att diskutera bedömning och betygssättning. Även om vissa insatser gjorts under studiedagar och i samverkan med andra skolor framgår att ytterligare insatser behövs. Skolan är en av få fristående grundskolor i regionen och har ingen samverkan med kommunen när det gäller bedömning och betygssättning. Det är angeläget att rektorn tar ansvar för att lärarna får möjlighet att öka sina referenser och sitt underlag för bedömning i syfte att förbättra likvärdigheten i betygssättningen. (Se vidare Skolverkets Författningskommentar för likvärdig bedömning och betygssättning).

**Huvudområde: Skolans lärandemiljö****Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Skolans plan mot kränkande behandling upprättas inte enligt författningarnas krav

**Författningsstöd:**

14 a kap. 8 § skollagen

**Motivering:**

Enligt skollagen ska det i den årliga planen mot kränkande behandling framgå vilka åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under året. En av förutsättningarna för att upprätta en årlig plan mot kränkande behandling är att skolan gör en återkommande kartläggning av vilka behov som finns för den egna skolan.

Södra skolan har en plan mot kränkande behandling som till de flesta delar motsvarar författningarnas krav. Tillsynen visar dock att den kartläggning som gjorts inte inbegriper de risker som kan finnas i samband med att eleverna deltar i undervisningen i idrott och hälsa. Undervisning bedrivs i lokaler som ligger skilt från skolans område och detta innebär att eleverna promenerar eller cyklar till och från skolans huvudbyggnad till idrottshallen i samband med lektionerna. Behovet av att analysera riskerna för kränkande behandling har accentuerats sedan skolans tillstånd att bedriva undervisning utökats till att omfatta även årskurs 6. Några initiativ från huvudmannens och rektorns sida för att inventera vilka behov som kan finnas i samband med detta hade vid tillsynsbesöket inte gjorts. Dock har det funnits insatser via föräldrar och enstaka lärare men Skolinspektionen fick vid tillsynsbesöket inte del av något material som visar att dessa åtgärder har lett till några förändringar i skolans värdegrundsarbete och dokumentation i detta avseende. Av huvudmannens och rektors svar efter faktagranskningen framgår att de nu har vidtagit åtgärder för att säkerställa elevernas rätt till en trygg lärmiljö. Skolinspektionen förutsätter att detta arbete även i fortsättningen prioriteras och avser att följa upp åtgärderna ytterligare innan tillsynen avslutas.

**Huvudområde: Enskild elevs rätt****Bedömningsområde: Undervisningstid och val****Bedömning:**

Skolan erbjuder inte språkval i enlighet med författningen

**Författningsstöd:**

9 kap. 2 § skollagen

**Motivering:**

En fristående skola ska enligt skollagen ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som grundskolan ska förmedla.

I timplanen anges ett visst antal timmar för språkval. Som språkval ska erbjudas minst två av språken franska, spanska och tyska.

Skolinspektionen har vid bedömningarna även utgått från 2 kap. 17 och 18 §§ i grundskoleförordningen. Av grundskoleförordningen 18 § framgår att som språkval för en elev skall i stället för språk enligt 17 § erbjudas följande språk, om eleven och elevens vårdnadshavare önskar det: det språk som eleven har rätt till modersmålsundervisning i, svenska som andraspråk för elever som i övrigt får undervisning i svenska som andraspråk, svenska för elever som i övrigt får undervisning i svenska, engelska, eller teckenspråk.

Enligt Södra skolans information erbjuds eleverna inom ramen för språkvalet, förutom de tre språk som anges ovan, undervisning i svenska och engelska. Undervisningen rubriceras som förstärkning och innebär att eleverna får stöd i engelska och svenska. Enligt bestämmelserna ska också eleverna erbjudas möjligheter att fördjupa sina kunskaper i respektive ämne. Av tillsynen framgår dock att detta inte är möjligt i Södra skolan.

**Huvudområde: Enskild elevs rätt****Bedömningsområde: Huvudmannaskap och tillstånd****Bedömning:**

Södra skolan ger utbildning utifrån särskolans kursplaner utan att ha tillstånd för detta.

**Författningsstöd:**

9. kap. 2 § skollagen

**Motivering:**

Enligt skollagen ska Skolinspektionen pröva ärenden om godkännande av fristående skolor som motsvarar särskolan. Av tillsynen framgår att detta inte har gjorts i Södra skolan.

Av tillsynen framgår att skolan bedriver undervisning för integrerad elev som är mot-tagen i särskolan utan att skolan har tillstånd för ge utbildning utifrån särskolans kurs-planer.